

СИЛАБУС

Мілітарна історія України

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія)
Освітня програма	Історія в закладах освіти
Вид дисципліни	вибіркова
Рік підготовки, семестр	четвертий рік, 7, семестр
загальна кількість годин/кредитів	90 годин (3 кредити)
Мова викладання	українська

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІБ викладача	Гончарова Ольга Сергіївна
Кафедра	Історії України
Посада	доцент
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Вчене звання	доцент
Наукові профілі	Google Scholar https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=HBkqZBEAAAAJ&view_op=list_works&sortby=title
Адреса кафедри, № кабінету (викладацької)	вул. Алчевських, 6.29, каб. 303
Контактна інформація викладача:	тел.: 057-700-48-01; olia.goncharova2016@gmail.com

2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни будується у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» і закріплена Програмою навчальної дисципліни.

Для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- Брати активну участь у навчальному процесі
- Не пропускати лекції та семінарські заняття, про відсутність за поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь.
- Здавати й захищати самостійні роботи та завдання у визначені терміни, за роботу, яка подається на перевірку викладачеві пізніше встановленого терміну буде зніматися 0,5 бала.
- Регулярно переглядати лекційний матеріал.
- Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях.
- Системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і науковою літературою.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60. Якщо накопичувальний бал нижче 60, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення дисципліни	сприяти формуванню у майбутніх фахівців міждисциплінарного підходу до розгляду історичних подій та розширити їх уявлення про основні етапи формування та розвитку війська в Україні від найдавніших часів до сучасності. Особлива увага приділена питанню історії відновлення й розвитку вітчизняних Збройних сил та інших військових формувань після початку бойових дій на Сході України у 2014 році та повномасштабної війни 2022 р.
Мета вивчення навчальної дисципліни	вивчення організації військової справи на території сучасної України від найдавніших часів до сьогодення, а також ознайомлення із історією окремих військових формувань та воєнних конфліктів, у яких брав участь український народ..
Завдання вивчення навчальної дисципліни	сформувати у здобувачів комплекс знань і уявлень про історію війська і зброї, найважливіших битв та здатності пов'язати його з політичним, економічним і національно-культурним розвитком України від найдавніших часів до сьогодення, прищеплення здобувачам вищої освіти любові до героїчного минулого свого народу та його збройних сил, формування

національної самоідентичності та патріотизму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни вільного вибору відповідно до її специфіки формуються предметні компетентності:

СК 1. Знання змісту та методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін..

СК 2. Здатність орієнтуватися в історичному просторі.

СК 3. Ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації та будувати усні та письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.

СК 4. Готовність до самостійної роботи, здатність застосовувати накопичені теоретичні знання на практиці, готовність до організації краєзнавчих студій у професійній діяльності.

Результати навчання за дисципліною

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких **результатів навчання:**

РН 1 Знання основних історичних процесів і подій давньої, середньовічної, ранньомодерної, нової, новітньої історії України та всесвітньої історії у їх порівнянні та взаємозв'язку та історичної періодизації як способу пізнання історичного процесу.

РН 2 Уміння розглядати суспільні явища в розвитку, за конкретно-історичних умов певного часу та регіональних особливостей.

РН 3 Здатність формулювати оцінку історичного руху, діяльності історичних осіб, виявляти власну позицію щодо суперечливих фактів історії.

4. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОБУТИХ НАВИЧОК

Після закінчення курсу здобувачі зможуть: знати історію формування українського війська в різні часи його існування, збройних конфліктів, що відбувалися на теренах України з давніх часів і до сьогодення, розвитку військової думки, військового мистецтва. Ці знання знадобляться як в практичній роботі, так і під час навчання на другому (магістерському) рівні освіти за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта).

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

словесні методи (лекція, пояснення, дискусія, співбесіда, інструктаж тощо);
практичні методи (практичні заняття);
наочні методи (метод ілюстрацій і метод демонстрацій, спостережень);
робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
самостійна робота (виконання завдань);
індивідуальна науково-дослідна робота (завдання) здобувачів вищої освіти;
інтерактивні.

6. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми/розділу дисципліни	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Етнічні процеси на території України та їх дослідження				
Тема 1. Військове мистецтво давніх цивілізацій на території України та становлення і розвиток збройних сил України-Руси	2/0,5	2/0,5		7/10
Тема 2. Мілітарна історія України Литовсько-Польської доби (друга половина XIV ст. – перша половина XVII ст.), формування козацького війська	2/0,5	2/0,5		7/10
Тема 3. Військова справа періоду Української революції XVII ст. та українські військові формування XVIII ст.	2/1	2/0,5		8/10,5
Тема 4. Українці у військових формуваннях Російської, Австро-Угорської, Оттоманської імперій та арміях інших держав світу в Новий	2/1	2/0,5		8/10,5

час.				
Разом за змістовий модуль 1	8/3	8/2		30/41
Змістовий модуль 2. Етнічна історія найчисельніших етносів України				
Тема 5. Українське військо епохи Революції 1917-1921 рр. та військова діяльність українських воєнно-політичних організацій у міжвоєнний період.	2/1	2/0,5		10/12,5
Тема 6. Друга світова війна і Україна (1939-1945) та військова служба українців у лавах Збройних сил СРСР у повоєнний період	2/1	2/0,5		10/12,5
Тема 7. Становлення української армії за часів незалежності, російсько-українська війна	2/1	4/1		10/14
Разом за змістовий модуль 2	6/3	8/2		30/39
Разом:	14/6	16/4		90

7. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

При оцінюванні рівня знань студента аналізу підлягають:

- **характеристики відповіді:** цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- **якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу):** осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- **ступінь сформованості умінь:** поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних задач, в процесі політичної комунікації і соціалізації;
- **рівень володіння розумовими операціями:** вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- **досвід творчої діяльності:** вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- **самостійна робота:** робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння добувати інформацію з різноманітних джерел (нормативні, програмові; нормативні, преса), робота з комп'ютерною технікою, системою Internet.

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни
ФОРМА КОНТРОЛЮ		– залік

Розподіл рейтингових балів за видами контролю за 1 Семестр			
Назва виду діяльності та форми контролю	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за вид роботи
Відвідування лекцій	2	7	14
Підготовка та робота на семінарському занятті	4	8	32
Виконання завдань для самостійної роботи	2	7	14
Виконання і захист ІНДЗ	10	2	20
залік	20	1	20
Максимальна кількість балів протягом семестру:			100
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА			
Базова			
1. Бунєєв Т. В., Блощинський І. Г., Сінкевич С. В. Історія війн та збройних конфліктів : підручник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2016. 340 с. 2. Історія України та українського війська: Практикум / П.П. Ткачук, А.І. Харук, І.Я. Соляр та інші. Львів: НАСВ, 2018. 284 с. 3. Романько І.І. Воєнна історія України. Навчальний посібник. Частина друга: Воєнна історія України ХХ – початку ХХІ століть. Кропивницький: Видавництво ЛА НАУ, 2021. 492 с. 4. Романько І.І. Воєнна історія України. Навчальний посібник. Частина перша: Воєнна історія України первісної епохи – ХІХ століття. Кропивницький: Видавництво ЛА НАУ, 2021. 372 с. 5. Трофименко П. Є., Ліцман А. М. Воєнна історія України6 конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2022. 231 с.			
Допоміжна			
1. Військова історія України: навчальний посібник / уклад. В. С. Тацієнко. Умань: Сочінський М. М., 2020. 314 с. 2. Головка В. Вторгнення. 2022. Широкомасштабна агресія Росії проти України. Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2023. 602 с. 3. Гуржій О. І., Реєнт О. П. Славетна Україна. Битви та повстання від княжої до імперської доби. Реєнт. Київ: Арії, 2023. 352 с. 4. Литвин В. М. Україна у війнах і революціях ХХ ст., 1914-1945 роки. Ін-т історії України НАН України. К.: Наук. думка, 2012. 397 с. 5. Реєнт О. П. Славетна Україна. Битви та повстання імперської доби і визвольні змагання 1917-1921 років. Київ: Арії, 2023. 272 с.			
Інформаційні ресурси			
http://history.org.ua/uk – Інститут історії України Національної академії наук України. http://izbornyk.org.ua/ – Ізборник. Електронна бібліотека. https://chtyvo.org.ua/ – Чтиво. Електронна бібліотека. http://exlibris.org.ua/ – EXLIBRIS: українська електронна бібліотека. https://diasporiana.org.ua/ - DIASPORIANA. Електронна бібліотека http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB - Електронна бібліотека «Україніка»			
9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/МОДУЛЯ			